

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 201 «Агрономія»

галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Кваліфікація: Доктор філософії (PhD) з агрономії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

«24» 03 2023 року

(Протокол № 13)

Голова Вченої ради

Ректор

академік НААН України В.І.Ладика

Освітньо-професійна програма введена в дію з

«01» 09 2023р.

Ректор

академік НААН України В.І.Ладика

(наказ № 14 від «31» 03 2023р.)

Суми 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми «Агрономія»
зі спеціальності 201 «Агрономія»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Проектна група у складі:		
Керівник проєктної групи (гарант програми):		
д. с.-г. наук, професор кафедри садово-паркового та лісового господарства	 (Підпис)	Андрій МЕЛЬНИК
Члени проєктної групи:		
к. с.-н. наук, доцент, в.п.декана факультету агротехнологій та природокористування	 (Підпис)	Ольга БАКУМЕНКО
д. с.-г. наук, професор, завідувач кафедри агротехнологій та ґрунтознавства	 (Підпис)	Володимир ТРОЦЕНКО
к. с.-н. наук, доцент, завідувач кафедри селекції та насінництва	 (Підпис)	Віктор ОНИЧКО
д. с.-г. наук, професор, завідувач кафедри біотехнології та фітофармакології	 (Підпис)	Наталія КРАВЧЕНКО
д. с.-г. наук, професор кафедри біотехнології та фітофармакології	 (Підпис)	Анатолій ПОДГАСЦЬКИЙ
д. с.-г. наук, професор кафедри агротехнологій та ґрунтознавства	 (Підпис)	Юрій МІЩЕНКО
к. біол. наук, професор, завідувач кафедри садово-паркового та лісового господарства	 (Підпис)	Тетяна МЕЛЬНИК
к. с.-г. наук, доцент кафедри агротехнологій та ґрунтознавства	 (Підпис)	Еліна ЗАХАРЧЕНКО
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності «Агрономія»	 (Підпис)	Ангеліна ДУДКА

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи


Ігор КОВАЛЕНКО

В.п. завідувачки відділу якості освіти, ліцензування та акредитації


Олена РИБИНА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) для підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» містить вимоги до підготовки докторів філософії стосовно: обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 201 Агрономія; рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою та результатів їх навчання; переліку обов'язкових компетентностей випускника; нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти; вимог до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають Закону України «Про вищу освіту», дескрипторам Національної рамки кваліфікацій та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженому Постановою Кабінету міністрів України № 261 від 23.03.2016р. та у відповідності до Стандарту вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки від 29.12.2021 р. за № 1458.

Освітньо-наукова програма спеціальності 201 «Агрономія» розроблена робочою (проектною) групою у складі:

№ п/п	ПІБ	Посада	Науковий ступінь, вчене звання (за наявності)
1	Подгасцький Анатолій Адамович	завідувач кафедри біотехнології і фітофармакології, професор	доктор сільськогосподарських наук, професор
2	Троценко Володимир Іванович	завідувач кафедри рослинництва, професор	доктор сільськогосподарських наук, професор
3	Мельник Андрій Васильович	професор кафедри садово-паркового та лісового господарства	доктор сільськогосподарських наук, професор
4	Кравченко Наталія Володимирівна	професор кафедри біотехнології і фітофармакології	доктор сільськогосподарських наук, професор
5	Мельник Тетяна Іванівна	професор, завідувач кафедри садово-паркового та лісового господарства	кандидат сільськогосподарських наук, професор
6	Оничко Віктор Іванович	завідувач кафедри селекції та насінництва, доцент	кандидат сільськогосподарських наук, доцент
7	Шаповал Роман Миколайович	здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності Агрономія	

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів: Директор Департаменту агропромислового розвитку Сумської ОДА - О.М.Маслак; Генеральний директор ТОВ «ВорожбаЛатІнвест» - М.О.Штукін; Директор Сумської філії Українського інституту експертизи сортів рослин - М.М.Сахошко.

**Профіль освітньої програми
зі спеціальності 201 «Агрономія»**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (Philosophy Doctor degree)
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма третього (доктор філософії) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія, галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство.
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з агрономії
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Спеціальність – 201 «Агрономія» Освітня програма «Агрономія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом PhD, одиничний, 60 кредитів ЄКТС (освітня складова ОНП), термін навчання 4 роки
Обмеження щодо форм навчання	відсутні
Наявність акредитації	Сертифікат №1245 від 01.03.2021, виданий Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти
Цикл/рівень	НПК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність вищої освіти другого (магістерського) рівня, (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за спеціальністю: 201 «Агрономія». Вимоги до вступників визначаються «Правилами прийому Сумського національного аграрного університету» на освітньо-наукову програму PhD доктор філософії
Мова викладання	українська, англійська
Термін дії освітньої програми	До 31 грудня 2025 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/

2. Мета та цілі освітньої програми

Підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів за галузю 20 Аграрні науки та продовольство спеціальністю 201 Агрономія шляхом здійснення наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів, інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики при реалізації безперервного саморозвитку і самовдосконалення.

3. Характеристика освітньої програми

Опис предметної області	<p><i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців з агрономії, здатних розв'язувати комплексні проблеми у сфері агрономії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи природничих наук та їх використання для отримання високих і сталих урожаїв сільськогосподарських культур.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, методи комп'ютерного моделювання, сучасні інформаційні технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування, інструменти та спеціалізоване програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії.</p>
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук і додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-наукова.</p> <p>ОНП має академічну орієнтацію. Програма спрямована на розвиток у здобувачів дослідницьких та викладацьких компетентностей, навичок комунікації.</p> <p>Освітньо-наукова програма містить освітню та наукову складову.</p> <p><i>Освітня складова програми</i> – 60 кредитів ЄКТС, з яких 45 кредитів ЄКТС – обов'язкові дисципліни за усіма циклами та 15 кредитів ЄКТС дисципліни за вибором аспіранта.</p> <p><i>Наукова складова програми</i> передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом наукового керівника/керівників з оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у</p>

<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта.</p> <p>Загальний: розроблення концептуальних, теоретичних, методологічних і практичних закономірностей в агрономії;</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування та розроблення механізмів управління формуванням урожайності та якості продукції сільськогосподарських культур, збереженням та відтворенням родючості ґрунтів, збереженням довкілля; - моделювання процесів росту та розвитку рослин, трансформації родючості ґрунту, систем землеробства, живлення й удобрення сільськогосподарських культур, створення нових сортів та гібридів, біотехнологічного створення та відтворення рослинних організмів; - створення теоретичних основ, розробка нових та вдосконалення наявних технологій виробництва органічної продукції - ідентифікація та теоретичне обґрунтування інтродукції видів рослин з метою розширення біорізноманіття та ресурсного забезпечення виробництва продукції рослинництва; - створення теоретичних основ та розробка технологій виробництва рослинницької сировини для біоенергетики: інтродукція, селекція, насінництво, технології вирощування; - володіння навичками роботи із сучасними сільськогосподарським та лабораторним обладнанням з метою діагностики стану та розвитку рослин, ґрунту, об'єктів біотехнології, довкілля та вміння приймати відповідні технологічні рішення; - аналізування, узагальнення, наукове трактування результатів досліджень та впровадження розроблених технологій у науковий, навчальний та технологічний процес. <p>Спеціальний: - розроблення теоретичних основ зональних систем землеробства, методів і прийомів їх практичного застосування. Методи та системи раціонального використання орних земель, підвищення їх окультуреності і родючості, захисту від усіх видів, форм ерозії й деградації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблення наукових принципів і агротехнічних методів регулювання агрофізичних та біологічних процесів у ґрунті, оптимізації водного, повітряного, теплового режимів, біологічної активності, динаміки агрофізичних властивостей; - дослідження й обґрунтування теоретичних і практичних основ оптимізації структури посівних площ, зональних
---	---

	<p>сівозмін агротехнологічного та організаційного їх проведення, освоєння й удосконалення в напрямку оптимального використання фотосинтетично активної радіації, антропогенної енергії та людського фактора аграрних територій;</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування для окремих видів і груп культурних рослин оптимальних параметрів основних агрофізичних властивостей ґрунту, шляхів цілеспрямованого їх регулювання в орному та підорному шарах із використанням механічних і хімічних прийомів. Розроблення наукових основ зональних способів і систем обробітку ґрунту під окремі культури та в сівозмінах з урахуванням необхідності раціонального використання енергії, ґрунтозахисну, охорони навколишнього середовища; - теорія планування та методика лабораторного й польового експерименту в землеробстві; - розроблення теоретичних та практичних засад синтезу агрономічних, екологічних і соціально-економічних знань у формуванні систем землеробства на державному, зональному й локальному рівнях; - розроблення методів і способів регулювання умов живлення сільськогосподарських рослин, формування врожаю та якості продукції рослинництва; - розроблення механізмів управління якістю продукції рослинництва в сучасних технологіях. <p>Ключові слова: землеробство, рослинництво, агрохімія, агроґрунтознавство, селекція і насінництво, кормовиробництво, овочівництво, мікробіологія, ґрунт, родючість, сорт, елементи технології, бур'яни, шкодочинність, агроценоз, забур'яненість, спосіб контролювання, живлення, технологія вирощування, обробіток ґрунту, ґрунтоутворення, мікробіоценоз.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітня складова програми реалізується упродовж 4-х семестрів, тривалістю 60 кредитів і має дисципліни у відповідних циклах, які забезпечують: мовні компетенції, загальну підготовку, знання за обраною спеціальністю, дисципліни за вільним вибором здобувача. Модель підготовки за ОНП передбачає фахову підготовку, орієнтовану на розвиток компетентностей здобувача відповідно до теми його дисертації та напрямів досліджень, що проводяться науковцями університету у поєднанні із загальною підготовкою, що передбачає розвиток навичок командної роботи, академічного письма, викладацьких компетентностей. При цьому</p>

	<p>фахова підготовка реалізується переважно у вибірковій складовій ОНП, а загальна – переважно в обов'язковій складовій програми.</p> <p>Наукова складова освітньої програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді кваліфікаційної наукової роботи. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є складовою частиною навчального плану.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 201 Агронісія є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти можуть виконувати під час вивчення дисциплін професійної підготовки та на базах провідних, регіональних науково-дослідних установ.</p>
4. Працевлаштування та продовження освіти	
Працевлаштування	<p>Посади наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інженерні посади удослідницьких, проєктних та конструкторських установах і підрозділах аграрних підприємств.</p> <p>Випускники мають широкі можливості для розвитку кар'єри залежно від їх особистих інтересів, зокрема: наукова, викладацька, експертна, управлінська, адміністративна діяльність в галузі «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 201 Агронісія.</p> <p>Рівень підготовки дозволяє розвивати професійну кар'єру, що базується на стратегічному мисленні та глибоких знаннях у галузі агрономії.</p> <p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України випускник з професійною кваліфікацією доктор філософії може працевлаштуватися на посади з наступними професійними назвами робіт: науковий співробітник (агрономія), (2213.1), викладач вищого навчального закладу асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор професійно-виховного закладу (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1221.2), головний ґрунтознавець (1237.1), біолог, біолог-дослідник (2211.1), інженер дослідник, інженер з відтворення природних екосистем (2213.2).</p>
Місце	ЗВО I–IV рівнів акредитації (коледжі, інститути, академії,

<p>працевлаштування</p>	<p>університети), Міністерство аграрної політики і продовольства України, науково-дослідні установи, обласні та районні управління сільського господарства, мережа державних установ «Держгрунтохорона» державні аграрні підприємства, промислові, інженерно-конструкторські та проектувальні організації, підприємства з одержання енергії та переробки твердих та рідких відходів, заклади екологічного та санітарного нагляду, центри із сертифікації продукції, науково-дослідні установи з овочівництва і культивування грибів, с.-г. підприємства різних форм власності, тепличні комбінати з вирощування овочів, квітів, грибні комплекси, насінневі компанії-оригінатори насіння та його продажу.</p>
<p>5. Викладання та оцінювання</p>	
<p>Підходи до викладання та навчання</p>	<p>Підходи до викладання та навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активне навчання (інтерактивні методи навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток системного, креативного та стратегічного мислення; спільне навчання у міждисциплінарних групах; «перевернутий клас»); - навчання через викладання (learning by teaching) (педагогічна практика); - навчання через дослідження (в тому числі участь у виконанні бюджетних та госпдогівірних науково-дослідних робіт, участь у дослідницьких проектах); - персоналізоване навчання (Personalized Learning): індивідуальні консультації з науковими керівниками; вибіркові фахові дисципліни).
<p>Система оцінювання</p>	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання здобутих результатів навчання за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань – у вигляді письмових та усних екзаменів, заліків.</p> <p>Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання дисциплін, що забезпечують професійну підготовку враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової</p>

	<p>діяльності здобувачів здійснюється відповідно до наукового плану аспіранта через:</p> <ul style="list-style-type: none"> - участь у семінарах кафедри, конференціях; - рецензування наукових робіт; - самооцінювання; - рекомендації наукового керівника; - проміжні атестації аспіранта у вигляді щорічного звіту про виконання індивідуального плану; - підготовка та презентація дисертаційної роботи.
<p>Форма контролю успішності навчання аспіранта (здобувача)</p>	<p><i>Освітня складова програми.</i> Підсумковий контроль успішності навчання здобувача проводиться у формі: екзамен – за результатами вивчення обов’язкових дисциплін освітньої програми циклу загальнонаукової підготовки (філософія науки, рослина в досліді), циклу дослідницької підготовки (ресстрація прав інтелектуальної власності, організація і методика проведення навчальних занять, організація підготовки наукових публікацій, методика та організація підготовки і написання дисертації), циклу мовної підготовки (іноземна мова за професійним спрямуванням, методика підготовки наукових праць іноземною мовою), а також екзамени за результатами вивчення дисциплін професійної підготовки (управління науковими проектами/менеджмент лабораторної діяльності);</p> <ul style="list-style-type: none"> - залік – за результатами вивчення всіх інших освітніх компонентів, передбачених навчальним планом. <p><i>Наукова складова програми.</i> Наукова складова ОНП передбачає дисципліни циклів загальнонаукової підготовки, спеціальної (професійної), дослідницької підготовки, мовної спеціальної (професійної) та практичної підготовки (обов’язкових та вибіркових) та педагогічну практику, що разом з освітньою частиною програми та науковими дослідженнями за участі наукового керівника, підготуванням та публічним захистом дисертації у спеціалізованій вченій раді забезпечує отримання освітнього рівня «Доктор філософії» за спеціальністю 201 «Агрономія».</p>
6. Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають</p>

Загальні компетентності (ЗК)	<p>наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	<p>1. СК1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей.</p> <p>2. СК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень в агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.</p> <p>3. СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання.</p> <p>4. СК4. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>5. СК5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.</p> <p>6. СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p>
7. Програмні результати навчання	
<p>РН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.</p> <p>РН2. Висувати і перевіряти гіпотези, обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.</p> <p>РН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження в агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і</p>	

результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.

РН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми в агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.

РН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.

8. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічної презентації результатів досліджень у вигляді дисертаційної роботи доктора філософії за умови виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.
Вимоги до дисертації на здобуття доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері агрономії або на її межі з іншими галузями, передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті Сумського НАУ.

9. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, є співробітниками Сумського НАУ, забезпечується підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників не менше, ніж один раз на п'ять років. Всі науково-педагогічні працівники мають підтверджений рівень наукової і професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення факультету агротехнологій та природокористування Сумського НАУ дозволяє проводити підготовку здобувачів третього рівня вищої освіти та відповідає нормативним вимогам.

	<p>Особливостями ОНП є можливість проведення лабораторних досліджень на базі університету, що забезпечується наявністю потужних лабораторій – «Навчально-наукова ПЛР лабораторія» в рамках проекту Erasmus+ KA2», «Електронної мікроскопії», «Лабораторія екологічного землеробства та природокористування», «Навчально-наукова лабораторія овочівництва та картоплярства».</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Навчальний процес підготовки здобувачів вищої освіти забезпечений методичними та інформаційними матеріалами в достатньому обсязі відносно нормативних потреб. Окрім того, інформаційне та навчально-методичне забезпечення усіх учасників освітнього процесу здійснюється за допомогою веб-сайту університету https://science.snau.edu.ua/aspirantura/, який містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, контакти, репозиторій, наукові бібліотеки та читальні зали тощо. Всі ресурси бібліотеки Сумського НАУ доступні через сайт університету та сайт бібліотеки (https://library.snau.edu.ua/), звичайний та електронний читальні зали бібліотеки СНАУ забезпечені бездротовим доступом до мережі Інтернет. Здобувачі мають вільний доступ до репозиторію Сумського НАУ (http://repo.snau.edu.ua/) та використання фонду наукових бібліотек закладів вищої освіти м. Суми, Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського та ін.</p> <p>Відповідно до наказу МОН за №1213 від 06.11.2018 року «Про надання доступу закладам вищої освіти і науковим установам, що знаходяться у сфері управління МОН, до електронних наукових баз даних», Сумському національному аграрному університету надано доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus and Web of Science.</p>
<p>10. Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та університетами України. Заключаються угоди про академічну мобільність для навчання та проведення досліджень в університетах та наукових установах України. До керівництва науковою роботою здобувачів вищої освіти можуть залучаються провідні фахівці університетів та науково-дослідних установ України на умовах індивідуальних договорів.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та вищими навчальними закладами зарубіжних країн-</p>

	партнерів на умовах угод про співпрацю. Детальна інформація на сайті Сумського національного аграрного університету: https://snau.edu.ua/mizhnarodni-proekti/
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземців та осіб без громадянства проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою, науково-педагогічні працівники мають сертифікати не нижче B2 з англійської мови.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

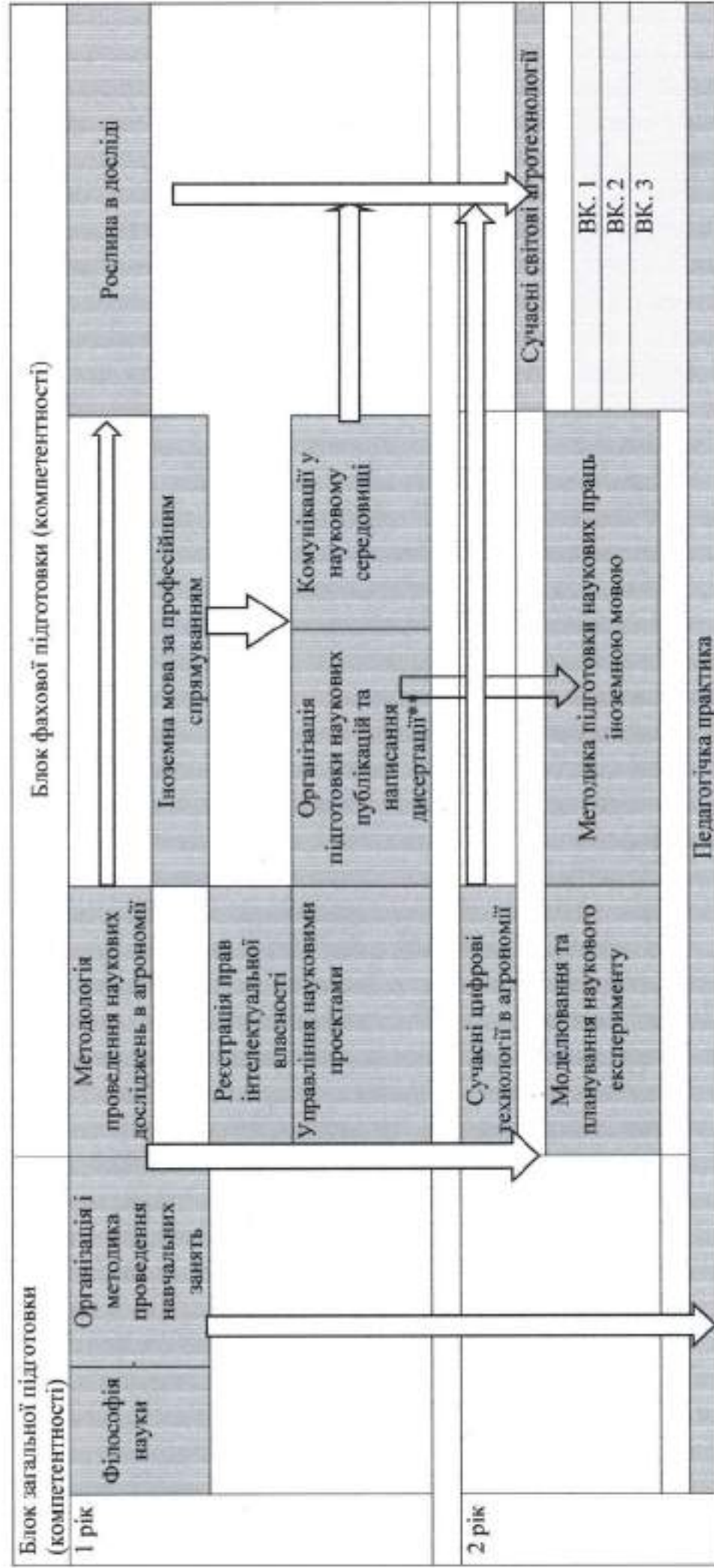
2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК 1.	Філософія науки	4	іспит
ОК 2.	Сучасні цифрові технології в агрономії	3	залік
ОК 3.	Комунікації в науковому середовищі	3	залік
ОК 4.	Методологія проведення наукових досліджень в агрономії	3	залік
ОК 5.	Рослина в досліді	3	іспит
ОК 6.	Моделювання та планування наукового експерименту	3	залік
ОК 7.	Реєстрація прав інтелектуальної власності	3	іспит
ОК 8.	Організація і методика проведення навчальних занять	3	іспит
ОК 9.	Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертації	3	іспит
ОК 10.	Управління науковими проектами	3	іспит
ОК 11.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	4	іспит
ОК 12.	Методика підготовки наукових праць іноземною мовою	3	іспит
ОК 13.	Педагогічна практика	4	залік
ОК 14.	Сучасні світові агротехнології	3	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		45	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК1	Вибірковий компонент	5	іспит
ВК2	Вибірковий компонент	5	іспит
ВК3	Вибірковий компонент	5	іспит
Загальний обсяг вибірових компонент:		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		60	

Перелік фахових вибірових дисциплін: ВК1-ВК3

Організація і техніка селекційного процесу сільськогосподарських культур
Охорона прав на сорти рослин в Україні
Організація ведення насінництва
Біотехнологія, мутагенез, поліплоїдія, гаплоїдія в рослинництві
Віддалена гібридизація рослин
Адаптивне рослинництво
Доместикація рослин та історія землеробства
Технологічні параметри посівів сільськогосподарських культур
Біологічні основи рослинництва
Агрохімія та сучасні аспекти застосування добрив, їх ефективність
Особливості мінерального живлення та підвищення його ефективності в умовах біологізації землеробства
Прогноз та програмування врожаїв сільськогосподарських культур
Загальні, екологічні і біологічні аспекти землеробства
Екологічні аспекти удобрення сільськогосподарських культур
Сільськогосподарські меліорації як фактор оптимізації умов вирощування с.-г. культур
Меліоративне землеробство

Структурно-логічна схема підготовки докторів філософії



Примітка: **Для підготовки іноземних здобувачів третього рівня вищої освіти можливі зміни в структурно-логічній схемі згідно умов угоди про умови навчання на третьому рівні вищої освіти в Сумському НАУ не громадян України

4. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія»

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014. № 1556-VII. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>;
- Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>;
- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010. - Режим доступу : <http://www.dk003.com>;
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584);
- Стандарт вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі 20 «Аграрні науки та продовольство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. - Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/201-agronomiya-bakalavr.pdf>;
- Стандарт вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі 20 «Аграрні науки та продовольство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. - Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/> .

Рекомендовані джерела

- Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). - Режим доступу : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf;
- EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). - Режим доступу : <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>;
- QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). - Режим доступу : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf;
- ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. - Режим доступу : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>;
- ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти - Галузі, МСКО-Г) 2013. Режим доступу : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/>

international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf];

- Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. - Режим доступу : <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=82:bolonskyi-protseesu-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>;

- Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. - Режим доступу :<http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>;

- Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / [Захарченко В.М., Луговий В.І., Рашкевич Ю.М., Таланова Ж.В.] / [за ред. В.Г. Кременя]. - Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. - 120 с. - Режим доступу :<http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-program-metodychni-rekomendatsii&start=80>.

**Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової
програми):**



**доктор сільськогосподарських
наук, професор
Подгасцький Анатолій Адамович**

**Матриця відповідності визначених ОНП компетентностей
дескрипторам НРК**

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння/Навички	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність і автономія АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
		Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей		
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1	Ум1 Ум2	К1 К2	Ав1
ЗК2	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К1	Ав1,
ЗК3	Зн1	Ум1 Ум3	К2	Ав1 Ав2
ЗК4	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К1	Ав2
Спеціальні (фактові) компетентності				
СК1	Зн1	Ум1	К1 К2	Ав2
СК2	Зн1	Ум1 Ум1	К1	Ав1 Ав2
СК3	Зн1	Ум1 Ум2 Ум3	К2	Ав1 Ав2
СК4	Зн1	Ум1 Ум1 Ум3	К1 К2	Ав2
СК5	Зн1	Ум1 Ум2	К2	Ав1 Ав2
СК6	Зн1	Ум1 Ум1 Ум3	К1 К2	Ав1 Ав2

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених ОНП результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності									
	Інтегральна компетентність									
	Загальні компетентності				Спеціальні (фактові, предметні) компетентності					
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	СК1	СК2	СК03	СК4	СК5	СК6
РН1		+	+	+	+		+	+	+	+
РН2	+	+	+	+	+	+	+			
РН3		+					+	+	+	
РН4	+	+			+		+	+	+	+
РН5	+	+	+	+		+	+	+	+	
РН6			+	+	+	+				
РН7	+	+	+	+	+	+	+		+	+
РН8	+	+		+	+	+	+			

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8
ОК 1. Філософія науки	*				*			*
ОК 2. Сучасні цифрові технології в агрономії	*	*		*				
ОК 3. Комунікації в науковому середовищі					*			*
ОК 4. Методологія проведення наукових досліджень в агрономії	*	*	*	*			*	
ОК 5. Рослина в досліді		*		*			*	
ОК 6. Моделивання та планування наукового експерименту	*	*	*			*	*	
ОК 7. Реєстрація прав інтелектуальної власності	*		*	*		*	*	
ОК 8. Організація і методика проведення навчальних занять				*	*			*
ОК 9. Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертації	*				*	*		
ОК 10. Управління науковими проектами		*		*		*	*	
ОК 11. Іноземна мова за професійним спрямуванням				*	*			*
ОК 12. Методика підготовки наукових праць іноземною мовою				*	*	*		
ОК 13. Педагогічна практика								*
ОК 14. Сучасні світові агротехнології	*		*	*	*		*	*